

לאורך הבקע

יש לכם גיורא כזה? חבר שאתם יודעים שאתם יכולים לומר מה שבליבכם והוא עדיין יישאר חבר שלכם? חבר שהגבולות ביניכם ברורים ושתמיד ישרור ביניכם שלום ולא משנה מה תעשו? נבהלתם? אתם בטח תוהים מה הקשר בין חברות לשלום ולגיורא.

2 הרי שלום היא מילה גדולה, מילה שקשורה לעולם המבוגרים, אז זהו שאם ניקח כמה רגעים ונחשוב על הדברים, נראה ששלום יכול לשרור בכל מערכת יחסים בינינו, בקהילה וגם, כן גם, בין מדינות. אבל רגע, איך כל זה מתקשר לרצועת הבקע, לשבר הסורי אפריקאי? כהרגלי, אני רץ מהר מדי! בואו נעצור רגע, נתרווח ונתחיל מהתחלה.

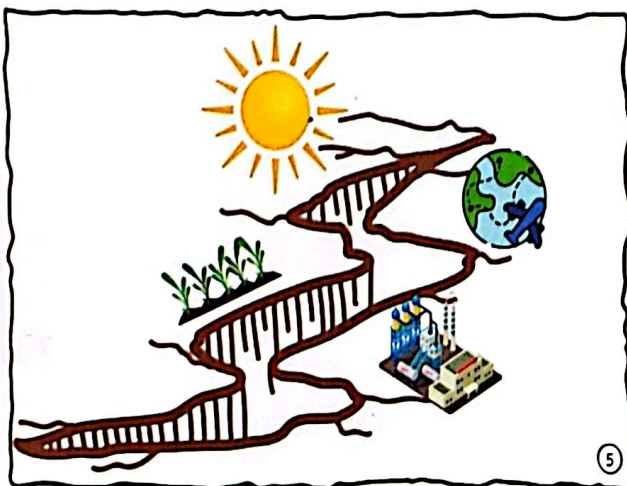
3 אני רוצה לקחת אתכם מיליוני שנים אחורה בזמן, לתקופה שעוד לא היו כאן בני אדם. ליתר דיוק, לכ- 25 מיליון שנה מהיום. אז היו כאן שמיים, הרים, בעלי חיים, צמחים, מים - טבע במלוא הדרו. והכול היה רגוע ושלו. בשלב מסוים, החלו תזוזות בבטן האדמה (לחצים טקטוניים - ככה זה נקרא), והן גרמו להיווצרות שבר ענק ולתזוזה של חלקי יבשות וליצירת רצועה שבר ארוכה - שלה קראו מאוחר יותר "רצועת האורך

הבקע ממעוף הציפור

המזרחית של ארץ ישראל", היא השבר הסורי אפריקאי (היום אפשר לראות את ירדן בצד המזרחי של השבר ואתכם בצד המערבי שלו).

4 השבר שנוצר לאורך כל הארץ נמוך מסביבתו ולכן ניקז לתוכו מים רבים, ואלו יצרו את: אגם החולה, הכנרת, ים המלח וים סוף. המים ועוד גורמים (אקלים, סוג הסלעים ועוד) שינו את הטבע סביב. הכנרת הייתה למאגר מים מתוקים באזור שקרוב למדבר. סביב ים המלח נוצרה סביבת חיים ייחודית ובית גידול ייחודי, וכך גם סביב ים סוף. למעשה, הבקע היה ועודנו מסדרון המאפשר חדירה של מיני צומח וחי אפריקאים לארץ ישראל.

5 כל אזור הבקע - שיש בו אקלים מדברי, המזמן קשיים אקלימיים, כלכליים, חברתיים ודמוגרפיים - טומן בחובו פוטנציאל גדול ומספק בסיס לפיתוח האזור בתחומים רבים. היה זה רק עניין של זמן עד שמדינת ישראל העמידה משאבים לפיתוח חקלאות, תיירות ותעשייה באזור זה.

6 ישראל הבינה שהפוטנציאל יתממש בממדים גדולים יותר אם היא תרתום גם את המדינות הגובלות איתה

לחיצת יד בין ראש הממשלה יצחק רבין (משמאל), לחוסיין מלך ירדן מימין, בקבלת פנים שערך נשיא ארה"ב ביל קלינטון אחרי חתימת הסכם השלום בין ישראל לירדן בבית הלבן

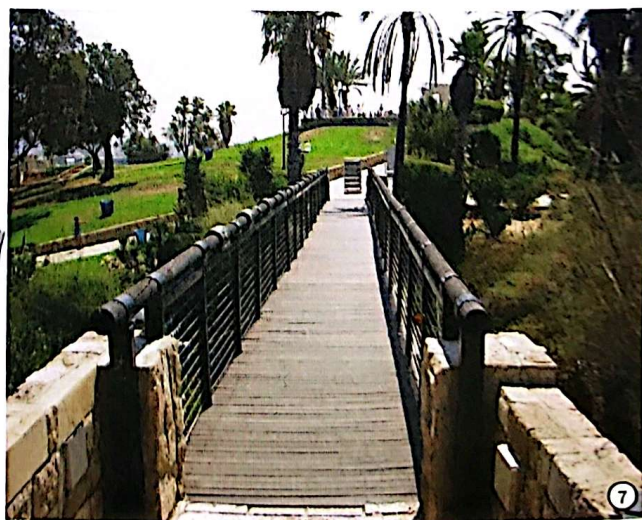
(מצרים וירדן) לעשייה וכי כולם יוכלו ליהנות משיתוף פעולה שיתרום לשגשוג, ליציבות אזורית ולהעצמת השותפים כולם.

7 ירדן, שהיא אחת המדינות בעלת גבול משותף עם מדינת ישראל, חתמה לבסוף על הסכם שלום בשנת 1994. למרות הרצון לשיתוף פעולה ולשלום, לא היה קל להגיע לכך. לאורך שנים, שררו יחסי עוינות בין ישראל לבין השכנות שלה. חוסיין מלך ירדן הצטרף למלחמת ששת הימים (1967), והגבולות לא שקטו לרגע. רק בשנת 1970, התחילו אינטרסים משותפים לסלול את הדרך לשלום. במלחמת יום כיפור, לא הצטרפה ירדן למלחמה, והגבול איתה נותר שקט. שיתוף פעולה סמוי, תחת פני השטח, התחיל להירקם בין מדינת ישראל לבין ירדן, ובראשית שנות התשעים בשלו התנאים הפנימיים בירדן והתנאים הבינלאומיים

והאזוריים, ומלך ירדן יכול היה לעשות את הצעד הפומבי ולחתום על הסכם שלום עם מדינת ישראל. כך, בשנת 1994, נחתם הסכם שלום בין ירדן לישראל.

8 במהלך השנים, הייתי עד להרבה הצלחות ולהרבה משברים. הייתי עד להצלחה בכינון יחסים בין מדינות: השלום המתקיים בין הצדדים מעניק שקט ביטחוני, שעוזר למיצוי הפוטנציאל הכלכלי של האזור משני צידיו של הגבול, וכולם יוצאים נשכרים. יתרונות השלום מומשו! מאז נחתם ההסכם, אפשר לראות שדות ירוקים נושקים לאפיק הירדן משני עבריו, עד שלעיתים לא ברור לצופה היכן עובר הגבול.

9 אחרי שהבנתם מה היה כאן ולאן כל זה יכול להתפתח, היכן אתם בתוך הסיפור הגדול הזה? מה האחריות שלנו כלפי הבקע, כלפי הטבע וכלפי האדם שבו, משני צדדיו? איך סיפור מקום זה קשור אליכם? האם גם בכיתה ובבית הספר שלכם תוכלו לתרום להשכנת שלום, למימוש מטרות חינוכיות, חברתיות ולימודיות ברמה אישית וברמה כיתתית, בדיוק כפי שקרה בין

גשר המשאלות ביפו

שתי המדינות? אבל בואו נחזור להתחלה, לגיורא. זוכרים? לשלום בין חברים. רצועת הבקע היא רק דוגמה, האם אתם מסוגלים למנף את הפוטנציאל שקיים בכיתה? בחברת בית הספר? בקהילה? לאתר אפשרויות בקבוצה ולמצוא לקושי פתרון? לגרום לחיסרון להיות ליתרון? להוביל את הקבוצה ממצב של מחלוקת למצב של שלום?